

**« آیین‌نامه تشکیل مرکز مشاوره دانشجویی
در دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی دولتی و غیر دولتی »**

مقدمه

آیین‌نامه تشکیل مرکز مشاوره نخستین بار طی بخشنامه شماره 421/13042/208330 مورخ 1367/10/8 توسط مقام عالی وزارت به دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی ابلاغ گردید. این آیین‌نامه سپس در سال 1373 مورد بازنگری قرار گرفت و تحت عنوان آیین‌نامه شماره 15 طی نامه شماره 11/15353 مورخ 1373/6/30 دفتر وزارتی به دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی ارسال گردید.

با توجه به گسترش مراکز آموزش عالی دولتی و غیردولتی، آیین‌نامه تشکیل مرکز مشاوره دانشجویی در دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی به گونه‌ای مور بازنگری قرار گرفته است که مراکز آموزش عالی غیردولتی را نیز دربرگیرد. براساس بند 2 قسمت 5 ماده 5 آیین‌نامه مدیریت جامع دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی، پژوهشی و فناوری مصوب 1389/12/10 شورای عالی انقلاب فرهنگی ابلاغی از سوی مقام عالی وزارت در تاریخ 1390/2/31 به شماره 90/15/38163، مرکز مشاوره دانشجویی به عنوان متولی بهداشت روان دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی دولتی و غیردولتی در چارچوب این آیین‌نامه تشکیل می‌گردد.

بخش اول - تعاریف

ماده 1 - واژه‌های کلیدی استفاده شده در این آیین‌نامه به شرح زیر می‌باشد:

1-1- **مؤسسه:** منظور از مؤسسه در این آیین‌نامه کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی دولتی و غیردولتی دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی می‌باشد.

1-2- **مرکز مشاوره دانشجویی:** در این آیین‌نامه به محلی که به منظور حفظ، تأمین و ارتقای سلامت روان و ارائه مداخلات پیشگیرانه، مشاوره‌ای و روان‌شناختی در فضای مؤسسه تشکیل می‌گردد مرکز مشاوره دانشجویی گفته می‌شود.

بخش دوم - اهداف

ماده 2- اهداف مرکز مشاوره دانشجویی بطور کلی تلاش در راستای ارتقای سطح سلامت روانی، اخلاقی، معنوی و تربیتی دانشگاهیان و پیشگیری از آسیب‌های روانی-اجتماعی می‌باشد. در این راستا اهداف اختصاصی عبارتند از:

1-2- ارتقاء سطح دانش و بینش روان‌شناختی دانشگاهیان در زمینه مسائل، مشکلات و نیازهای جامعه دانشگاهی

2-2- راهنمایی دانشجویان در جهت شناخت صحیح توانائی‌ها و مشکلات خود

2-3- راهنمایی دانشجویان در تصمیم‌گیری آگاهانه، عاقلانه و حسن انتخاب

2-4- راهنمایی دانشجویان در حل مشکلات رفتاری، عاطفی، شناختی، تحصیلی، خانوادگی و مسائل مربوط به ازدواج

2-5- افزایش سازگاری مؤثر دانشجویان با محیط تحصیل و زندگی، توسعه روابط اجتماعی و پیشرفت تحصیلی

2-6- پیشگیری از بروز و شیوع مسائل و مشکلات عاطفی- رفتاری و توسعه بهداشت روانی به فضای عمومی دانشگاه و جامعه دانشگاهی.

2-7- ایجاد زمینه‌های لازم برای ارتقاء روابط میان فردی سالم در دانشگاه از طریق توجه به عوامل تعیین‌کننده روابط متقابل بین

استاد، دانشجو و کارمند.

بخش سوم - وظایف

ماده 3- وظایف مراکز مشاوره دانشجویی موسسه به شرح زیر است :

- 3-1- بررسی و شناخت استعدادها و علایق دانشجویان و برنامه‌ریزی و تلاش در جهت شکوفایی استعدادها، هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانشجویان
- 3-2- اجرای پژوهش‌های کاربردی و بنیادی درباره مسائل و مشکلات دانشجویان برای شناخت عوامل آسیب‌زا و جمع‌بندی و ارائه راهکار به مسئولان مؤسسه
- 3-3- انجام ارزیابی‌های دوره‌ای سلامت روان دانشجویان به ویژه دانشجویان ورودی جدید و شناسایی و ارائه خدمات به دانشجویان نیازمند و استفاده از داده‌های به دست آمده برای برنامه‌ریزی‌های بهداشت روانی فردی و گروهی دانشجویان
- 3-4- ارائه خدمات روان‌شناختی، مددکاری، روانپزشکی و مشاوره فردی، گروهی، تحصیلی، ارتباطی، پیش از ازدواج، زناشویی، خانوادگی و شغلی
- 3-5- برگزاری جلسات با دانشجویان و پاسخگویی به پرسش‌های آنان در مورد مسائل روانی- اجتماعی به کمک کارشناسان و افراد متخصص و صاحب‌نظر در مسائل روان‌شناسی، مشاوره، روان‌پزشکی و مددکاری اجتماعی
- 3-6- برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برای دانشجویان و دانشگاهیان با هدف ارتقاء بهداشت روانی و پیشگیری از آسیب‌های روانی اجتماعی
- 3-7- انتشار کتابچه‌ها، بروشورها و پیام‌های بهداشت روانی با هدف ارتقاء بهداشت روانی دانشجویان و دانشگاهیان و پیشگیری از آسیب‌های روانی اجتماعی
- 3-8- استفاده از فناوری‌های نوین ارتباطی برای ارائه خدمات روان‌شناختی و مشاوره‌ای و آموزش‌های بهداشت روانی
- 3-9- جلب مشارکت و استفاده از ظرفیت دانشجویان داوطلب در زمینه فعالیت‌های بهداشت روانی
- 3-10- جلب مشارکت و استفاده از ظرفیت استادان، کارمندان و خانواده دانشجویان به منظور ارتقای سلامت روانی و پیشگیری از آسیب‌ها و مشکلات روانی، اجتماعی و تحصیلی دانشجویان
- 3-11- برقراری ارتباط مؤثر با سایر واحدهای موسسه به منظور کمک به حل مشکلات دانشجویان
- 3-12- شناسایی منابع حمایتی - درمانی موجود در جامعه و ارجاع دانشجویان به آنها حسب مورد
- 3-13- همکاری‌های بین‌بخشی با سایر سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی- فرهنگی- پیشگیری خارج از مؤسسه با هدف اجرای برنامه‌های بهداشت روانی
- 3-14- ارائه گزارش فعالیت‌های انجام‌شده به مسئولان موسسه و دفتر مشاوره و سلامت سازمان امور دانشجویان در فواصل زمانی

معین

بخش چهارم - سازمان و تشکیلات

ماده 4- مطابق با آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری، مرکز مشاوره دانشجویی هر موسسه زیر نظر مستقیم معاون دانشجویی موسسه تشکیل می‌گردد.

تبصره: در صورت نیاز و ضرورت، شعبه مرکز مشاوره دانشجویی موسسه در دانشکده‌ها یا خوابگاهها تشکیل می‌گردد که وظیفه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت و ارزشیابی عملکرد این شعبه‌ها به عهده مرکز مشاوره دانشجویی موسسه می‌باشد.

ماده 5- مسئول مرکز مشاوره دانشجویی هر موسسه از میان افراد واجد شرایط به پیشنهاد معاون دانشجویی و با حکم رئیس موسسه به مدت دو سال - که قابل تمدید نیز می‌باشد- منصوب می‌شود.

تبصره: مسئول مرکز مشاوره باید حداقل دارای مدرک کارشناسی ارشد در یکی از گرایش‌های روان‌شناسی یا مشاوره باشد.

ماده 6- به منظور تصویب برنامه‌ها و نظارت بر حسن اجرا و ارزیابی فعالیت‌های مرکز مشاوره دانشجویی در هر موسسه شورایی به نام « شورای سیاست گذاری مشاوره و بهداشت روان دانشگاهیان» با ترکیب زیر تشکیل و جلسات آن هر 3 ماه یکبار برگزار می‌گردد:

1-6- رییس مؤسسه (رییس شورا)

2-6- معاون دانشجویی (نایب رییس شورا)

3-6- معاون اداری مالی

4-6- رییس مرکز مشاوره دانشجویی (دبیر شورا)

5-6- مسئول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری

6-6- مدیر امور فرهنگی

7-6- مدیر خدمات آموزشی

8-6- دو نفر متخصص در روان شناسی و مشاوره و – ترجیحاً عضو هیأت علمی- به پیشنهاد رییس مرکز، تایید معاون دانشجویی و

با حکم رییس موسسه

تبصره 1- جلسات شورا با حضور دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیم‌گیری در خصوص موارد مطروحه با نظر موافق اکثریت (نصف بعلاوه یک) انجام می‌شود که از طریق معاون دانشجویی موسسه ابلاغ می‌گردد.

تبصره 2- در صورتی که عضو (یا اعضای) حقوقی شورای سیاست گذاری در ساختار سازمانی مؤسسه پیش بینی نشده باشد، به همان تعداد به اعضای متخصص روان شناسی و مشاوره اضافه و به پیشنهاد دبیر و تایید رییس شورا جایگزین عضو(یا اعضای) حقوقی می‌شود. در هر حال تعداد اعضای شورا 9 نفر هستند.

ماده 7- مشاوران و درمانگران مراکز مشاوره موسسه‌ها الزاماً باید از بین متخصصین مجرب در رشته‌های روان‌شناسی، مشاوره، روان پزشکی و مددکاری اجتماعی انتخاب شوند.

تبصره : به منظور ارائه خدمات بهداشت روان با رویکرد دینی لازم است که مرکز مشاوره موسسه اقدام به بکارگیری حداقل یک نفر دارای مدرک اتمام دوره سطح 3 حوزه علمیه یا کارشناسی ارشد الهیات و معارف اسلامی بنماید که دارای مدرک دوره تربیت مشاور (مورد تایید دفتر مشاوره و سلامت وزارت) و نیز حداقل دو سال سابقه مشاوره باشد.

ماده 8- تعداد مشاوران و سایر متخصصان مراکز مشاوره را تعداد دانشجویان هر دانشگاه و حجم مشکلات تعیین می‌کند که از طریق دستورالعمل‌های مربوطه تصریح می‌گردد. اما در هر حال هر مرکز باید حداقل یک رئیس، یک روان شناس یا مشاور، یک روان‌پزشک، یک مددکار و یک نفر متصدی امور دفتری، به صورت استخدومی یا حق الزحمه‌ای داشته باشد.

تبصره 1- مراکز مشاوره موسسه‌های غیردولتی - غیرانتفاعی باید حداقل یک مسئول، یک روان شناس یا مشاور و یک نفر متصدی امور دفتری داشته باشند.

تبصره 2- لازم است مرکز مشاوره جهت ارایه مطلوب خدمات مشاوره و روان‌درمانی از تعداد کافی متخصص زن و مرد استفاده نماید.

بخش پنجم - بودجه

ماده 9- بودجه مراکز مشاوره دانشجویی از محل بودجه سالانه موسسه که به صورت مستقل پیش‌بینی می‌شود، تأمین می‌گردد.

ماده 10- این آیین‌نامه در 5 بخش، 10 ماده و 7 تبصره در تاریخ 1391/1/15 به تصویب معاون وزیر و رییس سازمان امور دانشجویان رسید و برای طرح و تصویب در هیأت امنای دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی دولتی و غیردولتی ابلاغ و جایگزین آیین‌نامه‌های قبلی و اصلاحات مربوط می‌گردد.